

Kerkeigenaren en -beheerders ontvangen De kerkvisie.

V.l.n.r.: Gerard Mostert, Dirk en Tilly Post, wethouder Melanie Oderwald-Ruijsbroek, Arjan de Vos, Harry Arkesteijn, Tineke van Nimwegen en Toos Hofstede.

Foto: Arend van der Salm

Acht kerken, acht plekken van ontmoeting

Waar je ook kijkt in ons vlakke Nederland, overal zie je wel een kerktoeren aan de horizon. "Ankerpunten in het landschap," zo noemt wethouder Melanie Oderwald-Ruijsbroek deze karakteristieke gebouwen. "centrale plekken waar inwoners elkaar ontmoeten." Hoewel in Nederland voor veel kerkgebouwen leegstand en verval dreigt door leegloop, is dit gevaar in Midden-Delfland nauwelijks aan de orde. Toch staan ook in Midden-Delfland de kerkbesturen voor flinke uitdagingen. Want hoe houd je in die tochtige ruimtes de stookkosten binnen de perken? Hoe blijft het onderhoud van die eeuwenoude geloofshuizen betaalbaar? En vooral: hoe blijf je maatschappelijk relevant? De eigenaren van de kerken verdiepten zich in dit vraagstuk en schreven een kerkvisie.

Gemma van Winden-Tetteroo

Midden-Delfland heeft drie rijks monumentale kerken en vijf gemeentelijke. "Kerken hebben niet meer (alleen) een religieuze functie, maar het blijven wel bakens. Zowel in ons landschap als in het leven van veel mensen. Het zijn plekken waar inwoners heen gaan voor bezinning of ontmoeting. Een eredienst, maar steeds vaker ook voor een lezing, een concert, een tentoonstelling of andere activiteit", zegt de wethouder die kunst, cultuur en monumenten in haar portefeuille heeft. "Ik ben ervan overtuigd dat kerken in de toekomst die functie blijven vervullen. Daarom wilden we met de eigenaren en beheerders van onze kerkgebouwen in gesprek. Het resultaat is De Kerkvisie voor Midden-Delfland, een strategische kijk op de toekomst van onze kerkgebouwen."

Toekomst voor de kerkgebouwen in Midden-Delfland

Voor de kerkvisie is er uitgebreid gesproken met de eigenaren en de beheerders van de kerken. Ook de historische verenigingen hebben hun bijdragen geleverd. In de kerkvisie doen zij gezamenlijk aanbevelingen voor samenwerking, verduurzaming en de maatschappelijke betekenis naar de toekomst toe. De kerkvisie schetst het beeld van bakens in het landschap die, ondanks de vele uitdagingen, centrale plekken blijven waar inwoners elkaar ontmoeten. De historische gebouwen dragen bij aan de beeldkwaliteit van het landschap en de dorpskernen en bieden, naast religie, een plek voor tal van maatschappelijke functies.

De Oude Kerk in Maasland

Anton Varekamp is bestuurslid van de Protestantse Gemeente Maasland. "De Oude Kerk dateert van ongeveer 1400 en was tot 1572 een katholieke kerk. Sindsdien wordt het gebouw gebruikt door de protestantse

geloofsgemeenschap. Na de scheiding van kerk en staat in 1815 is het kerkgebouw eigendom van de geloofsgemeenschap en de kerktoeren van de staat. Dat is nog steeds het geval. In de eerste plaats wordt het gebruikt als godshuis en is het gebouw bedoeld voor samenkomsten van de protestantse gemeente. Sinds het kerkgebouw duurzaam hersteld is en de kerkzaal flexibel kan worden ingericht, stellen we het kerkgebouw open voor andere bijeenkomsten voor zover deze passend zijn. Zo zijn er orgelconcerten, muziektredens, themabijeenkomsten, plechtigheden en televisieopnamen van de EO. Ook is de kerk iedere zaterdag geopend voor bezoek. Inmiddels is de Oude Kerk een geliefde plek voor tal van samenkomsten." De kerk is een rijksmonument in goede staat. "Elke 2 jaar wordt het gebouw geïnspecteerd door Monumentenwacht die een rapport opstelt over het te verwachten onderhoud. Voor de financiering kunnen we aanspraak maken op subsidie voor rijks monumentale gebouwen."

Maria Magdalenakerk in Maasland

In de Maria Magdalenakerk in Maasland zijn generatiegesprekken met de kerkgangers gevoerd. Tineke van Nimwegen trekt die kar samen met Jan Joost Duijverstijn. "Eind 2022, begin 2023 hielden we onder generatiegroepen een digitale enquête. We hadden de mensen ingedeeld in acht groepen naar leeftijd. De gesprekken gingen over de vieringen, de sacramenten, de betrokkenheid bij de gemeenschap, het kerkgebouw, de vrijwillige inzet, het Pastoraal Team en de financiën in de komende tien tot twintig jaren. Het waren heel zinvolle gesprekken. Het was mooi te constateren dat alle leeftijdsgroepen het kerkgebouw nog steeds koesteren. Dat geloof nog steeds een betekenisvolle rol heeft. Wat de financiën betreft realiseren we ons dat het vooral de oudere generaties zijn die bijdragen aan de jaarlijkse Kerkbalans. Dat is zorgelijk. We willen zeker kijken hoe we de gebouwen ook voor andere

functies kunnen gebruiken om inkomsten te genereren. Het is verheugend te constateren dat de gezinsvieringen gewaardeerd worden door jong en oud. Misschien in de toekomst oecumenisch? Wie zal het zeggen. Wellicht zijn ook andere parochiegemeenschappen in onze resultaten geïnteresseerd," aldus Tineke van Nimwegen-van Wieringen, portefeuillehouder Kerkopbouw Maria Magdalena Maasland.

De Dorpskerk in Schipluiden

Voorzitter Gerard Mostert dacht mee over de kerkvisie namens het College van Kerkrentmeesters van de Dorpskerk in Schipluiden. "De Protestantse Gemeente Schipluiden is de eigenaar van de kerk en de bijgebouwen. Het College van Kerkrentmeesters is aangewezen om voor de kerk te zorgen. Ik mag nu alweer drie jaar voorzitter zijn. Het is een drukke, veelzijdige, maar dankbare vrijwilligerstaak. Er is gelukkig nog een levendige kerkgemeente in Schipluiden en zodoende wordt het gebouw nog volledig als kerk gebruikt met uiteraard op zondag de eredienst. In het bijgebouw drinken we na de dienst gezamenlijk koffie. Daar kunnen ook andere activiteiten worden georganiseerd, want het is te huur voor bijvoorbeeld verjaardagen en jubileumvieringen. In de zomerperiode is de kerk op zaterdagen open. Vrijwilligers ontvangen dan onze bezoekers en geven, als daaraan behoefte is, uitleg over de geschiedenis van de kerk."

Kringloop in de pastorie?

Naast de Dorpskerk Schipluiden bevindt zich de pastorie. Hier woonde tot voor kort de predikante met haar man. Het is een prachtig gebouw en net als de kerk in goede staat. Gerard Mostert: "Omdat onze predikante naar een andere gemeente is gegaan, is het gebouw nu vrij. Het historische pand is eigenlijk veel te groot voor een predikant met of zonder gezin. Daarom zullen we indien nodig voor een volgende predikant uitkijken naar alternatieve woonruimte in Schipluiden. In de lijn met de kerkvisie willen we de pastorie breder gaan benutten. Misschien gaan we het pand deels voor bewoning openstellen door er appartementen in te maken en bijvoorbeeld een vergader- of workshopruimte. Zo zou de pastorie meteen deels toegankelijk worden voor publiek en kunnen bezoekers genieten van het klassieke interieur. Dit geeft weer extra mogelijkheden om de kerk onder de

aandacht te krijgen, zoals ook in de kerkvisie wordt bedoeld!"

H. Jacobus de Meerdere in Schipluiden

Ook Harry Arkesteijn neemt deel aan de toekomstsessies. Hij vertegenwoordigde de Jacobuskerk van Schipluiden: "We hebben een prima gebouw. Wel moet er wat betreft duurzaamheid nog veel gebeuren. Onderhoud en andere maatregelen worden allemaal uit eigen middelen betaald. De vieringen zorgen voor ontmoeting, zowel voor de parochianen als voor de jeugd in het parochiehuis De Schelp. Wel denken we dat De Schelp en de kerk voor nog meer andere bijeenkomsten beschikbaar zou kunnen komen. Ook onze katholieke kerk heeft te maken met leegloop. Toch verwachten we de eerste tien jaar nog geen echt grote problemen. Een kerk is heel waardevol in een dorpsgemeenschap. Zeker in tijden van vreugde en verdriet weten mensen elkaar daar te vinden. Maar ook gewoon als ontmoetingsplek. Gelovig of niet gelovig, er is altijd behoefte aan een plek voor rust en stilte in deze drukke en onzekere tijd. Daarom hebben we ook een Mariakapel gemaakt bij de ingang van de kerk. Deze Mariakapel is altijd open. Passanten kunnen hier terecht om een kaarsje te branden"

Leerkring

Afgelopen zomer is de kerkvisie door wethouder Melanie Oderwald-Ruijsbroek officieel overhandigd. "De kerkeigenaren zijn nu samen met de gemeente aan de slag om de aanbevelingen uit de visie uit te werken en concreet te maken, onder begeleiding van een deskundige. Tijdens verschillende bijeenkomsten kunnen ze gedachten en ervaringen uitwisselen en van elkaar leren. Misschien komen ze op die manier ook wel op interessante samenwerkingen. Eigenlijk zoals onze kringloopboeren dat doen in het programma *Duurzaam Boer Blijven*."

De kerkvisie is te lezen via www.middendelfland.nl/kerkvisie.

De Kerkvisie voor Midden-Delfland is ontwikkeld vanuit een landelijk programma van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) verstrekke de budgetten.